

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy <hr/> za 2018 r.	Portal Sprawozdawczy GUS portal.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 85-066 Bydgoszcz ul. Ks. Stanisława Konarskiego 1-3
Numer identyfikacyjny – REGON		Termin przekazania: do 18 stycznia 2019 r./ do 4 lutego 2019 r.
Symbol rodzaju przeważającej działalności według PKD 2007		

Obowiązek przekazywania danych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

Stan aktywności prawnej i ekonomicznej w dniu 31 XII (wstawić znak „X” w kratce z lewej strony właściwej odpowiedzi)		
Podmiot aktywny (11–14)	Podmiot nieaktywny (21, 23–26)	
☐ 11 prowadzący działalność	☐ 21 nie podjął działalności	☐ 25 z zawieszoną działalnością
☐ 13 w stanie likwidacji	☐ 23 w stanie likwidacji	☐ 26 z zakończoną działalnością (niewykreślony z rejestru)
☐ 14 w stanie upadłości	☐ 24 w stanie upadłości	

Status zatrudnienia pracujących^{d)} (wstawić znak „X” w kratce z lewej strony właściwej odpowiedzi) w 2018 r.		
☐ umowa o pracę, powołania, wyboru, mianowania	☐ umowa zlecenia	☐ umowa agencyjno-prowizyjna
☐ umowa o pracę nakładczą	☐ umowa o dzieło	☐ członkowie spółdzielni produkcji rolniczej
☐ brak pracujących	☐ właściciele	

Dział 1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie		Przeciętna liczba zatrudnionych ^{b)} (z jednym znakiem po przecinku)	Wynagrodzenia brutto ^{c)} w tys. zł (z jednym znakiem po przecinku)
0		1	2
Ogółem ^{d)}	1	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Osoby (uczniowie) zatrudnione na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego	2	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Osoby zatrudnione poza granicami kraju	3	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Z wiersza 1	składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe opłacane przez ubezpieczonych	4	<input type="text"/>
	pracownicy zatrudnieni przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych ^{e)}	5	<input type="text"/>

Liczba pracowników według stanu w dniu 31 XII otrzymujących w grudniu wynagrodzenie nieprzekraczające minimalnego wynagrodzenia zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2018 r. (Dz. U. poz. 1747) – w osobach ^{d),f)}	6	2100 zł i mniej
		<input type="text"/>

^{d)} Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi. ^{b)} Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. ^{c)} Wynagrodzenia osobowe za rok 2018 łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej; bez wynagrodzeń dla pracowników obcych. ^{d)} Bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów, umów zleceń i umów o dzieło oraz bez osób zatrudnionych poza granicami kraju. ^{e)} Wypełniają jednostki zaliczane w PKD 2007 do sekcji O dział 84. ^{f)} Wynagrodzenia osób pracujących w grudniu w niepełnym wymiarze czasu pracy należy przeliczyć na wynagrodzenia przysługujące w pełnym wymiarze czasu pracy (pełny etat) i odnieść do minimalnego wynagrodzenia.

(telefon kontaktowy
w zakresie sporządzonego sprawozdania)

(miejscowość, data)

Dział 2. Składniki wynagrodzeń – brutto^{a)} (z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		W tys. zł	
0		1	
Wynagrodzenia osobowe ^{b)}		01	<input type="text"/>
Z wiersza 01	za pracę w godzinach nadliczbowych ^{c)}	02	<input type="text"/>
	osób wykonujących pracę nakładczą	03	<input type="text"/>
	pracowników obcych	04	<input type="text"/>
Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach		05	<input type="text"/>
w tym dla pracowników obcych		06	<input type="text"/>
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej		07	<input type="text"/>
w tym dla pracowników obcych		08	<input type="text"/>
Wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia lub umowy o dzieło (wynagrodzenia bezosobowe)		09	<input type="text"/>
Honoraria		10	<input type="text"/>
w tym honoraria wynikające z umowy o pracę (bez pracowników obcych)		11	<input type="text"/>
Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne		12	<input type="text"/>

^{a)} Łącznie z wypłatami dla pracowników obcych, tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, np. dla byłych pracowników.

^{b)} Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą oraz osób zatrudnionych poza granicami kraju, bez wynagrodzeń osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, bez wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej. ^{c)} Łącznie z wynagrodzeniami za godziny dyżurów zakładowych i za godziny pracy w pomocy doraźnej pracowników służby zdrowia oraz za godziny ponadwymiarowe nauczycieli.

Dział 2a. Zaległości w wypłacie wynagrodzeń^{a)} – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	
0		1	
Liczba osób, wobec których wystąpiły zaległości w wypłacie wynagrodzeń ogółem		1	<input type="text"/>
Wysokość zaległości w wypłacie wynagrodzeń w tys. zł – ogółem (z jednym znakiem po przecinku)		2	<input type="text"/>

^{a)} Zaległości płacowe to wynagrodzenia, które nie zostały wypłacone w terminie ustalonym zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.). Należy wykazać zaległości płacowe w stosunku do osób, z którymi trwa stosunek pracy, jak również w stosunku do osób niebędących pracownikami jednostki sprawozdawczej, np. były pracownik lub osoba zatrudniona na umowę zlecenia i umowę o dzieło.

Dział 3. Czas pracy^{a)} (z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		W tys. godzin	
0		1	
Czas faktycznie przepracowany ogółem		1	<input type="text"/>
w tym w godzinach nadliczbowych		2	<input type="text"/>
Czas nieprzepracowany ogółem ^{b)}		3	<input type="text"/>
w tym opłacony tylko przez zakład pracy ^{b)}		4	<input type="text"/>

^{a)} Roczny czas pracy zatrudnionych uwzględnionych w przeciętnym zatrudnieniu (w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1). ^{b)} Bez dni wolnych od pracy.

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pracujący ogółem	01		
Pracujący, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy^{d)} (suma wierszy od 03+05+07 do 10)	02		
Pełnozatrudnieni	03		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	04		
Niepełnozatrudnieni	05		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	06		
Właściciele, współwłaściciele ^{b)} łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin	07		
Osoby wykonujące pracę nakładczą	08		
Agenci ^{c)} (bez sołtysów)	09		
Członkowie spółdzielni produkcji rolniczej	10		
Z wiersza 02	pracujący w porze nocnej ^{d)}	11	
	niepełnosprawni	12	
	cudzoziemcy	13	
	emeryci i renciści	14	
	pracownicy zatrudnieni w formie telepracy	15	

Dodatkowe informacje

Osoby udostępnione (zatrudnione) przez agencję pracy tymczasowej <i>stan w dniu 31 XII</i>	16		
Osoby zatrudnione na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę <i>stan w dniu 31 XII</i>	17		
Osoby, z którymi w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego zawarto umowę zlecenia , a które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy	18		
w tym emeryci i renciści	19		
Osoby, z którymi w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego zawarto umowę o dzieło , a które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy	20		
w tym emeryci i renciści	21		

^{a)} Na podstawie oświadczenia pracującego. ^{b)} Właściciele mający umowę o pracę wykazywani są wierszu 03 lub 05, a bez umowy w wierszu 07; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce. ^{c)} Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz z osobami zatrudnionymi przez agentów. ^{d)} Należy podać liczbę osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pełnozatrudnieni w dniu 31 XII 2017 r. (poprzedni rok sprawozdawczy)	01		
Przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego^{a)} (suma wierszy 03+08+10+11)	02		
osoby podejmujące pracę po raz pierwszy	03		
w tym z wiersza 03 absolwenci	szkół wyższych	04	
	szkół policealnych i średnich zawodowych	05	
	liceów ogólnokształcących	06	
	szkół zasadniczych	07	
osoby poprzednio pracujące ^{b)}	08		
w tym osoby, u których przerwa w pracy nie była dłuższa niż 1 miesiąc	09		
osoby, które powróciły z urlopów wychowawczych	10		
pozostali przyjęci do pracy ^{c)}	11		
Z wiersza 02	osoby skierowane do pracy przez powiatowe urzędy pracy	12	

Suma wierszy 01+02-13+23-24 powinna być zgodna z działem 4 wiersz 03.

^{a)} Łącznie z pracownikami powracającymi do pracy po okresie nieobecności dłuższym niż 3 miesiące (np. urlopów bezpłatnych), rehabilitacji, z powodu zawieszenia renty lub emerytury. ^{b)} Osoby, które przed przyjęciem do pracy w jednostce sprawozdawczej były już zatrudnione w zakładach pracy, niezależnie jak długo trwała przerwa w zatrudnieniu. ^{c)} Należy wykazać osoby powracające do pracy w wyniku zawieszenia renty i emerytury, osoby skreślone przejściowo z ewidencji czyli osoby powracające ze świadczeń rehabilitacyjnych, z urlopów bezpłatnych lub po odbyciu kary pozbawienia wolności (powyżej 3 miesięcy), inne osoby nie wykazane w wierszu 03, 08, 10.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy (dokończenie)

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Zwolnieni (pełnozatrudnieni) z pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego (suma wierszy 14+16+17+18+19+20+21+22)	13	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę	14	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w tym z przyczyn nie dotyczących pracowników	15	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w drodze wypowiedzenia przez pracownika	16	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z powodu niezdolności do pracy i rehabilitacji	17	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w związku z przejściem na emeryturę	18	<input type="text"/>	<input type="text"/>
na mocy porozumienia stron	19	<input type="text"/>	<input type="text"/>
osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze	20	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z upływem czasu, na który zostali zatrudnieni	21	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z innych przyczyn (np. urlopy bezpłatne, porzucenie pracy)	22	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dodatkowe informacje - zbilansowanie działu 5 z działem 4 wiersz 03 (pracowników pełnozatrudnionych)

Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z niepełnego na pełny	23	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z pełnego na niepełny	24	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy według faktycznego miejsca pracy - stan w dniu 31 XII

Nazwy miast ^{a)} , gmin i województw	1-miasto 2-wieś ^{c)}	Symbol		Ogółem	w tym kobiety
		terytorialny	rodzaju działalności ^{d)}		
Opis rodzaju działalności ^{b)}				1	2
0				1	2
Ogółem (dane z działu 4 wiersz 02)	01			<input type="text"/>	<input type="text"/>
	02	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	03	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	04	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	05	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	06	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

^{a)} Wymienić (po „Ogółem”) nazwy miast (dzielnic, delegatur), gmin i województw. W przypadku gmin miejsko-wiejskich, podać w odrębnych wierszach pracujących w mieście i pracujących na wsi. ^{b)} Jeżeli w tej samej miejscowości występują jednostki prowadzące różne rodzaje działalności, należy je wpisać oddzielnie. ^{c)} Wpisać właściwy symbol (1 lub 2). ^{d)} Wpisać dwie pierwsze cyfry PKD 2007.

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1	<input type="text"/>
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	<input type="text"/>

(e-mail kontaktowy w zakresie sporządzonego sprawozdania – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

PODPISY NA PIERWSZEJ STRONIE

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA Z-06 za 2018 r.

Dział 1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

W rubryce 1 wykazuje się przeciętną liczbę zatrudnionych, **po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty**, (z jednym znakiem po przecinku), tj.:

1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania, w tym również:

- osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy,
- osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego,
- osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej;

2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających nauk z zawodu), skazanych.

Do zatrudnionych **zalicza się** także osoby pracujące w górnictwie w okresie początkowych 28 dni pracy.

W zatrudnieniu należy **uwzględnić** cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.).

Przeciętne zatrudnienie należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały rok, czy nie). Metodę obliczania przeciętnego zatrudnienia w miesiącu należy dostosować do sytuacji kadrowej w jednostce.

W przypadku dużej płynności kadr lub natężenia zjawiska udzielania urlopów bezpłatnych należy stosować **metodę średniej arytmetycznej** ze stanów dziennych w miesiącu. Osób przebywających na urlopach bezpłatnych, wychowawczych oraz osób otrzymujących zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych nieobecności z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przy stabilnej sytuacji kadrowej przeciętne zatrudnienie w miesiącu można obliczyć **metodą uproszczoną**, tj. na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez dwa, lub **metodą średniej chronologicznej**, obliczanej na podstawie sumy połowy stanu dziennego w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca oraz stanu zatrudnienia w 15 dniu miesiąca podzielonej przez dwa. Przy zastosowaniu tych metod w czasie trwania tych nieobecności (w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń) **nie należy ujmować** osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urlopach bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie i opiekuńcze z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Przykłady obliczania przeciętnej liczby zatrudnionych umieszczone są na stronie:

http://form.stat.gov.pl/formularze/2019/objasnienia/Metoda_wyliczenia_przecietnego_zatrudnienia.pdf

Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według liczby godzin pracy ustalonych w umowie o pracę w stosunku do obowiązującej normy.

W rubryce 1 wierszu 1 należy podać przeciętne zatrudnienie ogółem **bez** osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów, osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło oraz zatrudnionych poza granicami

kraju. W dziale tym nie wykazuje się również pracowników obcych tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, a otrzymujących wynagrodzenie wynikające z wcześniejszego stosunku pracy z jednostką sprawozdawczą np. byli pracownicy.

W rubryce 2 wykorzystując szczegółowy załącznik do objaśnień do sprawozdawczości z zatrudnienia i wynagrodzeń „**Zakres składników wynagrodzeń w gospodarce narodowej obowiązujący od 1 stycznia 2000 r.**”, podaje się wynagrodzenia osobowe brutto (za rok 2018 zatrudnionych wykazanych w wierszu 1 rubryce 1) niezależnie od źródeł finansowania wypłat, tj. zarówno ze środków własnych, jak i refundowanych, np. z Funduszu Pracy, Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

W wierszu 1 rubryce 2 należy wykazać również honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników wynikające z umowy o pracę. **Uwzględnia się** również tę część wynagrodzeń, jaką zatrudnieni otrzymują w walutach obcych, przeliczoną na złote według obowiązującego kursu kupna waluty przez NBP w dniu wypłaty.

Do wynagrodzeń wykazanych za dany okres sprawozdawczy **wlicza się** należności za prace wykonane lub zakończone w tym okresie oraz za prace wykonane w ubiegłych okresach, rozliczone do terminu zamykającego dany okres sprawozdawczy. **Za termin zamykający okres sprawozdawczy uważa się obowiązujący termin sporządzenia sprawozdania na formularzu Z-06.** Należności rozliczone po tym terminie wlicza się do wynagrodzeń za następny rok sprawozdawczy.

Dane dotyczące wynagrodzeń **podaje się** w ujęciu brutto, **bez** potrąceń obligatoryjnych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłacanych przez ubezpieczonych oraz zaliczek z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W wierszu 3 rubryce 2 należy wykazać tylko wynagrodzenia wypłacone w złotych, bez uwzględniania wynagrodzeń wypłacanych w walutach obcych pracownikom zatrudnionym poza granicami kraju na rzecz jednostki sprawozdawczej.

Dział 2. Składniki wynagrodzeń brutto

W wierszu 1 należy ująć:

- 1) wynagrodzenia wynikające z umowy o pracę (bez wypłat z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych pracowników jednostek sfery budżetowej;
- 2) wynagrodzenia osób wykonujących pracę nakładczą;
- 3) wynagrodzenia osób zatrudnionych poza granicami kraju.

W wierszu 2 należy podać, wyodrębnione z wiersza 1, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych zatrudnionych ogółem, które obejmują:

1) wynagrodzenia wynikające z podstawowych zasad wynagradzania (stawek godzinowych, miesięcznych, akordowych, prowizyjnych) łącznie z dopłatami, dodatkami i innymi wypłatami z tytułu pracy przewidzianymi w układach zbiorowych pracy lub innych przepisach o wynagrodzeniach;

2) zryczałtowane wynagrodzenia za wykonywanie czynności wchodzących w zakres obowiązków objętych umową o pracę w czasie przekraczającym obowiązującą normę czasu pracy.

Do wynagrodzeń za godziny nadliczbowe **nie należy zaliczać** wynagrodzeń wypłaconych pracownikom na podstawie odrębnej umowy o pracę, tj. dodatkowego zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W wierszu 5 należy wykazać wypłaty z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej w spółdzielniach.

Nie należy wykazywać wypłat dla pracowników z funduszu nagród tworzonego z osobowego funduszu płac - wypłaty te należy ująć w wierszu 1.

W wierszu 7 należy wykazać dodatkowe wynagrodzenia roczne wyłącznie dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Dział 3. Czas pracy

W dziale 3 należy podać roczny czas pracy zatrudnionych uwzględnionych w przeciętnym zatrudnieniu (w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1).

W wierszu 1 należy podać czas pracy faktycznie przepracowany, tj. sumę godzin przepracowanych w godzinach normalnych i nadliczbowych. Czas przepracowany w godzinach normalnych jest to czas przepracowany w obowiązującym daną grupę pracowników wymiarze czasu pracy (w tym także na delegacji służbowej).

W wierszu 2 należy podać czas przepracowany w godzinach nadliczbowych, tj. czas przepracowany ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy. Dla potrzeb badania godziny dyżurów zakładowych i godziny pracy w pomocy doraźnej pracowników służby zdrowia oraz godziny ponadwymiarowe nauczycieli należy potraktować jako godziny nadliczbowe.

W wierszu tym wykazujemy tylko nadgodziny opłacone z wynagrodzenia osobowego.

W wierszu 3 należy wykazać czas nieprzepracowany ogółem dla zatrudnionych uwzględnionych w przeciętnym zatrudnieniu w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1, tj. tę część normatywnego czasu pracy, w ciągu której zatrudniony był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej.

Do godzin nieprzepracowanych należy zaliczyć czas nieobecności wynikających z:

- urlopów wypoczynkowych, okolicznościowych, profilaktycznych, urlopów zdrowotnych nauczycieli, a także ze zwolnień z powodów osobistych i rodzinnych, przestojów płatnych, strajków, zwolnień w celach szkoleniowych, zwolnień do prac społecznych, pozostałych zwolnień i nieobecności usprawiedliwionych oraz nieobecności nieusprawiedliwionych;

- zwolnień lekarskich opłaconych przez zakład pracy do 33 dni dla osób w wieku do 49 lat lub do 14 dni – dla osób, które ukończyły 50 lat.

Przy obliczaniu czasu nieprzepracowanego osób przebywających na zasiłkach chorobowych, macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich i opiekuńczych, urloпах bezpłatnych i wychowawczych należy stosować jednolite zasady z przyjętymi przy wyliczaniu przeciętnej liczby zatrudnionych uwzględnionych w dziale 1 wierszu 1 rubryce 1.

Do godzin nieprzepracowanych nie zalicza się urlopów rehabilitacyjnych, tj. okresu niezbędnego do przywrócenia zdolności do pracy pracownika, który otrzymuje świadczenie rehabilitacyjne.

Czas pracy osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub rodzicielski z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu w wymiarze nie wyższym niż połowa etatu należy wykazać:

- w czasie faktycznie przepracowanym w wymiarze, w jakim pracownik był zatrudniony w tym okresie,
- w czasie nieprzepracowanym łączną liczbę godzin nieprzepracowanych, w odniesieniu do wymiaru w jakim pracownik był zatrudniony w tym okresie.

Okres ferii zimowych i letnich należy traktować jako urlop wypoczynkowy (zgodnie z Kartą Nauczyciela). Przerwy świąteczne i inne dni wolne dla nauczycieli zaliczamy do czasu nieprzepracowanego.

Dla celów sprawozdawczych należy przyjąć, iż tygodniowy pełny wymiar czasu pracy wynosi dla:

- a) nauczyciela akademickiego – 36 godzin lub wymiar czasu pracy zgodnie z ustawą senatu uczelni,
- b) nauczyciela szkoły – tzw. pensum (zgodnie z Kartą Nauczyciela odpowiednia tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych), np. 18 godzin,
- c) dyrektora i jego zastępców (dla wszystkich typów szkół) - 40 godzin.

W wierszu 4 należy wykazać wyłącznie czas nieprzepracowany opłacony przez zakład pracy (m.in. urlopy wypoczynkowe, okolicznościowe, zwolnienia lekarskie opłacone przez pracodawcę).

Przykład wyliczenia czasu pracy faktycznie przepracowanego dla 1 pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu, np. gdy dzienna norma czasu pracy wynosi 8 godzin (8 h) i jeżeli pracownik przepracował cały rok.

Obliczenie rocznej normy czasu pracy

$Tygodniowa\ norma\ czasu\ pracy = 8h \times 5\ dni = 40h$

$Roczna\ norma\ czasu\ pracy = 40h \times 50,0\ tygodni\ w\ 2018\ roku\ lub\ 8h \times 250\ dni\ roboczych = 2000\ godzin\ roboczych.$

Obliczenie czasu pracy faktycznie przepracowanego ogółem (wiersz 1 dział 3)

Roczna norma czasu pracy minus liczba godzin nieprzepracowanych (wiersz 3 dział 3) plus liczba godzin nadliczbowych (wiersz 2 dział 3).

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

W wierszu 01 należy podać wszystkich pracujących w jednostce, bez względu na to, czy osoby te pracują w innych jednostkach sprawozdawczych (nie należy zaliczać osób, z którymi zawarto umowę zlecenia i umowy o dzieło oraz osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego).

W wierszu 02 wykazuje się pracujących w dniu 31 XII, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy, tj.:

- 1) **osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy**, (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
- 2) **pracodawców i pracujących na własny rachunek**:
 - a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce),
 - b) osoby pracujące na własny rachunek;
- 3) **agentów** pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 4) osoby wykonujące **pracę nakładczą**;
- 5) **członków spółdzielni produkcji rolniczej**, tj. członków RSP oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członków spółdzielni kółek rolniczych.

W wierszu 02 nie powinni być ujmowani księża pracujący w szkole czy innej placówce oświatowej, ponieważ liczeni są z innego źródła. Powinni być natomiast ujęci w wierszu 01.

Do pracujących zalicza się osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia (np. przy realizacji usług eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów centralnych, polskich przedstawicielstw przy ONZ oraz innych misji, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych). Do pracujących zalicza się również osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie,

rodzicielskie i opiekuńcze, a także nauczycieli przebywających na urloпах zdrowotnych lub „będących czasowo w stanie nieczynnym” oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę.

Nie należy natomiast zaliczać do pracujących osób skreślonych czasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę, oraz innych, między innymi osób:

- korzystających z urloпów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- korzystających z urloпów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych,
- osób pracujących na umowę zlecenia lub umowę o dzieło,
- osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej,
- pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.

Pełnozatrudnieni (wiersz 03) to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

Niepełnozatrudnieni (wiersz 05) są to pracownicy, którzy, zgodnie z umową o pracę, pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

W wierszach 04 i 06 należy wykazać pracowników, z którymi zawarto umowy okresowe, w tym:

- w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
- w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym albo zadań realizowanych,
- na okres próbny.

Właściciele i współwłaściciele (wiersz 07) to osoby wykonujące pracę na własny rachunek, tj. prowadzące działalność gospodarczą. W wierszu tym należy uwzględnić również członków rodziny pomagających w prowadzeniu rodzinnej działalności.

W wierszu 08 należy wykazać osoby, z którymi zawarto umowy o **pracę nakładczą**, niezależnie od tego, czy podjęły one pracę w okresie sprawozdawczym, czy nie podjęły z powodu: zwolnienia lekarskiego, urloпу wypoczynkowego, urloпу macierzyńskiego, przejściowego braku surowca, sezonowych prac polowych lub innych uzasadnionych przyczyn.

Agenci (wiersz 09) to osoby, z którymi jednostka sprawozdawcza zawarła umowę agencyjną, umowę na warunkach zlecenia o prowadzeniu placówek handlowych, usługowych lub o wykonywaniu zleconych czynności oraz pomagający członkowie ich rodzin i osoby zatrudnione przez agentów.

Do agentów **nie zalicza się** osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą.

W wierszu 10 wykazują swoich członków rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz powstałe na ich bazie spółdzielnie o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także spółdzielnie kółek rolniczych.

W wierszu 11 jednostka wykazuje pracowników zgodnie z ewidencją, tj. niezależnie od nieobecności w pracy w danym dniu (z powodu np. urloпу, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej). Należy tu podać liczbę osób, dla których **praca nocna** wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

W wierszu 12 należy wykazać osoby, w stosunku do których orzeczono **niepełnosprawność** na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.).

W wierszu 13 należy wykazać **cudzoziemców** wykonujących pracę w Polsce, tj. zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W wierszu 14 należy wykazać osoby, które będąc pracownikami, jednocześnie pobierają świadczenia emerytalne lub rentowe. Nie wykazujemy osób, które zawiesiły emeryturę.

W wierszu 15 należy wykazać pracowników zatrudnionych **w formie telepracy**, tzn. wykonujących pracę poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej i przekazujących pracodawcy wyniki pracy również za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Wiersze 18, 19, 20, 21 dotyczą liczby osób, a nie liczby zawartych umów. Jeśli w okresie od II do 31XII zostało zawartych kilka umów zleceń lub umów o dzieło z tą samą osobą, osoby te wykazywane są tylko raz.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

W danych dotyczących ruchu zatrudnionych nie należy ujmować tzw. ruchu wewnętrznego pracowników. Przyjęcia (zwolnienia) do pracy dotyczą wszystkich pracowników **pełnozatrudnionych**, z którymi w okresie sprawozdawczym zostały zawarte (rozwiązane) umowy o pracę.

Pracownicy powracający do pracy z urloпów wychowawczych bądź bezpłatnych trwających powyżej 3 miesięcy są traktowani w rozliczeniu bilansowym ruchu zatrudnionych jako przyjęci do pracy. W podobny sposób traktowane są pozostałe osoby powracające do pracy po okresie nieobecności w wyniku zawieszenia renty i emerytury, osoby skreślone przejściowo z ewidencji czyli osoby powracające ze świadczeń rehabilitacyjnych, po odbyciu kary pozbawienia wolności (powyżej 3 miesięcy).

W wierszu 03 powinny być uwzględnione wszystkie osoby, dla których praca w jednostce sprawozdawczej jest **pierwszą pracą zawodową**.

Za absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy (wiersze od 04 do 07) należy uznać osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoły, a praca w jednostce sprawozdawczej jest ich pierwszą pracą zawodową podjętą w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki, a także te osoby, które po ukończeniu w jednostce sprawozdawczej nauki zawodu otrzymały zaświadczenie o odbytej nauce.

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy według faktycznego miejsca pracy - stan w dniu 31 XII

Dane w wierszu „Ogółem” powinny być zgodne z danymi w dziale 4 wiersz 02 oraz z sumą wierszy od wiersza 02 do n wierszy, wypełnionych poniżej wiersza „Ogółem”.

W dziale 6 należy wykazać osoby według faktycznego miejsca pracy, pracujące w poszczególnych miastach (dzielnicach, delegaturach) oraz gminach niezależnie od tego, w jakim województwie zlokalizowany jest pracodawca (jednostka zatrudniająca). Dane należy porównać z danymi wykazanymi w roku ubiegłym.

W przypadku prowadzenia różnorodnej działalności należy również podzielić ją według poszczególnych jej rodzajów, np. na związaną z wytwarzaniem wyrobów, świadczeniem usług budowlanych, transportowych, handlowych i innych.

Nie należy wydzielać działalności ściśle związanych z funkcjonowaniem jednostki, np. księgowość, sprzątanie itp.